

S P R A W O Z D A N I E

z realizacji

**Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Miasto Świdnica**

na lata 2021-2025

w 2023 roku

Zadania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Świdnicy w 2023 r. realizowane były zgodnie z Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miasto Świdnica na lata 2021-2025, ustanowionym uchwałą nr XXIV/250/20 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 20 grudnia 2020 r. Program sporządzony został w oparciu o lokalną diagnozę potrzeb i zasobów. Wpisuje się w działania sformułowane w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Realizuje założenia przyjęte ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej i na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Celem głównym Programu jest ograniczenie skali problemu przemocy domowej. Jego realizacja odbywała się poprzez działania profilaktyczne i edukację społeczną, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą skutecznej ochrony i pomocy, oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową oraz zwiększanie poziomu kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Obowiązek realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej spoczywa na Zespole Interdyscyplinarnym oraz grupach diagnostyczno-pomocowych, powoływanych dla indywidualnych przypadków, których obsługę techniczną i merytoryczną zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy. Ośrodek jest jednocześnie koordynatorem działań ujętych w Programie, realizowanych we współpracy z instytucjami, organizacjami i specjalistami zaangażowanymi w działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz innymi podmiotami pełniącymi funkcje wspierające, do których należą w szczególności:

- Urząd Miejski w Świdnicy, Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy,
- Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy,
- Prokuratura Rejonowa w Świdnicy,
- Sąd Rejonowy w Świdnicy,
- Straż Miejska w Świdnicy,
- Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Świdnicy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- służba zdrowia,
- organizacje pozarządowe,
- placówki oświatowe.

Informacje zawarte w sprawozdaniu zostały sporządzone w oparciu o wskaźniki osiągnięcia założonych celów zaplanowanych działań, służących realizacji zadań Programu, na podstawie danych pozyskanych od podmiotów realizujących zadania w poszczególnych obszarach.

Zadanie 1. Profilaktyka i edukacja społeczna

1.1. Prowadzenie kampanii społecznych i edukacyjnych, które obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, mające na celu podnoszenie świadomości w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz konieczność ochrony dzieci i osób w wieku senioralnym przed przemocą w rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował Projekt „Świdnica przeciw przemocy” w ramach konkursowego Programu „Sprawiedliwość”, będącego programem pilotażowego wdrożenia zintegrowanych programów zapobiegania przemocy domowej. Jego celem jest przetestowanie rozwiązań prowadzących do poprawy wczesnej profilaktyki przemocy domowej i powstrzymania przemocy przed jej wystąpieniem, poprzez działania uwzględniające różne czynniki ryzyka związane z przemocą domową. W ramach Projektu:

■ przygotowano 12 filmów poświęconych działaniom związanym z realizacją Projektu, filmy publikowano na profilu PoMocna Świdnica i na stronie Ośrodka;

- przygotowano cykl 10 artykułów stanowiących jedną ciągłość tematyczną, poświęconych tematyce relacji w partnerstwie i w rodzinie, artykuły opublikowano w wersji papierowej oraz elektronicznej lokalnej gazety „Moja Świdnica”;
- przygotowano projekt i zlecono do druku plakaty informujące o grupie wsparcia dla osób z doświadczeniem przemocy domowej i o grupie wsparcia dla młodzieży;
- przygotowano projekt i wydrukowano broszurę informującą o działaniach realizowanych przez Centrum dla Rodzin, powołanego w ramach Projektu, broszury wyeksponowano w siedzibach Ośrodka, miejskich jednostkach organizacyjnych oraz rozdysponowano w trakcie działań integracyjnych dla mieszkańców Świdnicy;
- zrealizowano 3-etapową kampanię poświęconą budowaniu właściwych relacji, poprzez wywieszenie hasel odnoszących się do interakcji międzyludzkich na billboardach i plakatami na słupach ogłoszeniowych, przystankach autobusowych, w autobusach komunikacji miejskiej i w siedzibie Ośrodka;
- zakupiono długopisy w etui z korka z nadrukiem „Centrum dla Rodzin” i logo Funduszy Norweskich, promujących Projekt, przeznaczone dla specjalistów realizujących działania w Projekcie oraz przedstawicieli podmiotów uczestniczących w realizacji Projektu;
- zakupiono torby i plecaki z nadrukiem „Świdnica przeciw przemocy” i logo Funduszy Norweskich, promujące Projekt, wykonane z materiału odblaskowego, przeznaczone dla uczestników, specjalistów i przedstawicieli podmiotów realizujących działania w Projekcie oraz mieszkańców Świdnicy;
- zorganizowano warsztaty samoobrony dla kobiet WenDo.
Ponadto w ramach działań prowadzonych cyklicznie przez Ośrodek :
 - na stronie internetowej oraz profilu PoMocna Świdnica na portalu społecznościowym facebook na bieżąco publikowano materiały informujące o realizowanych na terenie miasta działaniach w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej;
 - na terenie Miasta na przystankach autobusowych, w autobusach, na dużych powierzchniach reklamowych eksponowano w ciągu roku plakaty i billboardy z zakresu profilaktyki przemocy domowej;
 - w centrum Miasta w Rynku wyświetlano iluminację „Świdnica przeciw przemocy”, mającą na celu zwrócenie uwagi na problem przemocy domowej.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

1.2. Organizowanie na terenie placówek oświatowych programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, angażujących uczniów, nauczycieli i rodziców.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy w ramach projektu „Świdnica przeciw przemocy” zorganizował na terenie placówek oświatowych warsztaty dla młodzieży świdnickich szkół podstawowych i ponadpodstawowych, w zakresie podejmowania obecnych i przyszłych ról w związkach i nauki budowania dobrej, życzliwej i bezpiecznej relacji z drugim człowiekiem, prawidłowego porozumiewania się w relacjach bez przekraczania granic, w celu poprawy jakości komunikacji w relacjach, nauki negocjowania i rozwiązywania konfliktów bez przemocy, podejścia relacyjnego w związkach i wychowaniu dzieci.

Zrealizowano 10 warsztatów dla 10 zespołów klasowych, w wymiarze 4 godz. każde spotkanie, łącznie 40 godz. W warsztatach prowadzonych przez 2 trenerów udział wzięło 194 uczniów.

Świdnickie przedszkola i szkoły podstawowe realizowały na rzecz społeczności rodziców, opiekunów i dzieci, w ramach działalności programowej, przedsięwzięcia mające na celu poszerzanie wiedzy w zakresie problematyki przemocy, konsekwencji wynikających z jej stosowania, radzenia sobie z problemem, m.in. w formie:

- spotkań edukacyjno-informacyjnych grupowych i indywidualnych dla rodziców i dzieci z udziałem przedstawicieli policji, Straży Miejskiej, psychologa, pedagoga, prawnika,

- zajęć wychowawczych z wychowawcą klasy, innymi nauczycielami i specjalistami, m.in.: cyberprzemoc, umiejętność rozwiązywania konfliktów rówieśniczych, asertywność, właściwe relacje w grupie, radzenie sobie z przeżywanymi trudnościami, tolerancja a akceptacja złych zachowań, sztuka negocjacji i właściwe reagowanie w sytuacjach trudnych,
- tematycznych zebrań z rodzicami, informowania o dostępnych formach i miejscach pomocy oraz udostępnienia uczniom i rodzicom materiałów i publikacji,
- wewnętrznych programów edukacyjno-informacyjnych na temat uzależnień, przemocy i zdrowego stylu życia, m.in.:

■ Przedszkole Miejskie Nr 4:

- zajęcia mówiące o zagrożeniach współczesnego świata,
- „Mamo, Tato nie pal”, „Idę do szkoły”, „Skąd się biorą produkty ekologiczne” - 50 dzieci i ich rodzice;

■ Przedszkole Miejskie Nr 6:

- projekty promujące zdrowy styl życia: „Kubusiowi Przyjaciela Natury”, Witaminki”, Czyściochowa Akademia”, „Sensosmyki”;

■ Przedszkole Miejskie nr 14:

- Bezpieczne dziecko jest świadome zagrożeń i potrafi na nie reagować – cykliczne spotkania z policjantem - 100 dzieci,
- Czyste powietrze wokół nas - 50 dzieci,
- Przyjaciele Zippiego - 25 dzieci;

■ Przedszkole Miejskie nr 15:

- Mój przyjaciel oddech. Praktyka uważności z elementami jogi - 28 dzieci,
- pogadanki na temat właściwego zachowania w grupie, zawieranie kontraktu grupowego, zobowiązującego do zgodnego współdziałania w grupie - 126 dzieci,
- skazywanie za pośrednictwem literatury dziecięcej właściwych postaw i zachowań - 126 dzieci,
- czytanie dzieciom książek dotyczących przemocy i agresji, emocji, wskazywanie na ich skutki i konsekwencje -126 dzieci,
- szkolenie nauczycieli na temat „Zachowania trudne i agresywne dzieci w wieku przedszkolnym” - 17 nauczycieli,
- opracowanie i wdrożenie procedur postępowania: z dzieckiem przejawiającym agresję, w przypadku informacji lub podejrzenia dopuszczenia się przemocy przez nauczyciela wobec dziecka, w sytuacji stwierdzenia faktu krzywdzenia dziecka,
- realizacja przedszkolnego Programu Profilaktycznego w przypadku zachowań agresywnych „Można Inaczej”;

■ Przedszkole Miejskie Nr 16:

- Jestem ważny - 20 dzieci,
- Kodeks Przedszkolaka - 88 dzieci,
- zajęcia grupowe, zabawy grupowe, pogadanki - 88 dzieci,
- Trening Umiejętności Społecznych - 8 dzieci,
- bajki terapeutyczne, opowiadania o emocjach, radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami - 80 dzieci,
- rozmowy z rodzicami, mające na celu ujednoczenie oddziaływań wychowawczych w domu i przedszkolu - 88 dzieci;

■ Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia PP Prezentek:

- spotkania grupowe i indywidualne z rodzicami podsumowujące obserwacje i diagnozy dokonywane w przedszkolu;

■ Szkoła Podstawowa nr 1:

- Trening Zastępowania Agresji - 16 uczestników,
- Trening umiejętności społecznych - 50 uczestników,
- Mediacje rówieśnicze - 15 uczestników,
- Przyjaciele Zippiego - 20 uczestników,

- spotkania z funkcjonariuszem Policji (cyberprzemoc, hejt, bezpieczeństwo na drodze) - 150 uczestników,
- spotkanie z kierownikiem zespołu kuratorskiego Sądu Rejonowego (konsekwencje prawne hejtu) - 48 uczestników,
- zajęcia z psychologiem i pedagogiem szkolnym (agresja, przemoc, hejt, cyberprzemoc, relacje rówieśnicze) - 300 uczestników,
- spotkania indywidualne z psychologiem i pedagogiem - 200 uczestników,
- kącik prawny - 45 uczestników,
- zajęcia profilaktyczne w ramach godzin wychowawczych - 500 uczestników;
- Szkoła Podstawowa nr 2:
 - Zarządzanie konfliktem i mediacje rówieśnicze - 238 uczniów klas IV-VIII, 256 uczniów w klasach młodszych,
 - zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalne i społeczne - 83 uczestników,
 - „Młode głowy” - 496 uczestników,
 - spotkania z funkcjonariuszem Policji - 145 uczestników,
 - spotkania z psychologiem i pedagogiem - 522 uczestników;
- Szkoła Podstawowa nr 4:
 - Szkolny program wychowawczy,
 - „Chcę zdrowo i bezpiecznie żyć” - 182 uczestników,
 - „Trening umiejętności społecznych” - 29 uczestników,
 - zajęcia przeciwdziałające przemocy bazujące na czynnikach chroniących - 23 uczestników,
 - warsztaty dotyczące umiejętności nawiązywania właściwych relacji - 24 uczestników,
 - szkolny tydzień i warsztaty filmowe STOP PRZEMOCY - 745 uczestników,
 - doradztwo i wsparcie psychologiczno-pedagogiczne - 125 uczestników,
 - spotkania z funkcjonariuszem Policji, Straży Miejskiej, kuratorem sądowym - 459 uczestników;
- Szkoła Podstawowa nr 6:
 - Szkolny program wychowawczy, obejmujący tematy dotyczące budowania pozytywnych relacji, radzenia sobie w trudnych sytuacjach, konfliktów rówieśniczych, edukacji w zakresie zdrowia psychicznego i wsparcia osób borykających się z różnymi dolegliwościami natury psychicznej, profilaktyki cyberprzemocy i zagrożeń płynących z internetu - 818 uczestników,
 - współpraca z instytucjami pomocowymi;
- Szkoła Podstawowa nr 8:
 - zajęcia warsztatowe z zakresu profilaktyki uzależnień - 135 uczestników,
 - zajęcia warsztatowe dotyczące znajomości prawa (odpowiedzialność nieletnich) - 129 uczestników,
 - spotkanie z funkcjonariuszem Policji (zagrożenia przemocą i hejtem, odpowiedzialność karna) - 50 uczestników;
- Szkoła Podstawowa nr 105:
 - „Bieg po zdrowie” - 68 uczestników,
 - spotkanie z funkcjonariuszem Policji (przemoc, hejt, konsekwencje prawne ich stosowania) - 19 uczestników,
 - zajęcia z psychologiem i pedagogiem (przemoc rówieśnicza, konsekwencje i wpływ na zdrowie psychiczne), zajęcia z psychologiem ukraińskim - 142 uczestników;
- Szkoła Podstawowa nr 315:
 - spotkania z funkcjonariuszem Policji, Straży Miejskiej, psychologiem, pedagogiem, prawnikiem,
 - programy edukacyjno-informacyjne nt. uzależnień, przemocy, zdrowego stylu życia.

źródło: miejskie przedszkola i szkoły podstawowe

1.3. Opracowanie i aktualizowanie diagnozy problemu przemocy w rodzinie na obszarze gminy, w tym ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.

Działania diagnozujące rozmiary zjawiska przemocy domowej realizowane są na bieżąco przez identyfikowanie na terenie Miasta osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc przez pracowników prowadzących rozeznanie w rodzinach będących pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz stałą współpracę, prowadzoną w szczególności z placówkami oświatowymi, Komendą Powiatową Policji, kuratorami, w zakresie monitorowania wspólnych klientów, poprzez spotkania, wymianę informacji, opracowywanie procedur oraz udział w szkoleniach.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2023 r. obejmowali wsparciem:

- 221 rodziny uwikłane w problem przemocy,
- 406 rodzin uwikłane w problemy uzależnień, z czego w 152 zdiagnozowano chorobę alkoholową,
- 94 rodziny z nadzorem kuratorskim,
- 7 rodzin (26 osób w tych rodzinach) korzystających ze świadczeń finansowych pomocy społecznej, których przyczyną przyznania była przemoc w rodzinie,
- 96 rodzin (117 osób w tych rodzinach) korzystających ze świadczeń finansowych pomocy społecznej, których przyczyną przyznania był alkoholizm lub narkomania.

W ramach realizowanych zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej pracownicy socjalni sporządzili:

- 24 formularze „Niebieska Karta-A” wszczynających procedurę,
- 12 formularzy „Niebieska Karta-A” wypełnione ponownie w toku prowadzonej procedury,
- 26 doniesień do Prokuratury,
- 35 powiadomień do Sądu Rejonowego III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich o potrzebie objęcia rodziny nadzorem kuratora z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych,
- 20 wniosków do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Wśród podopiecznych miejskich placówek oświatowych, jako środowiska zagrożone lub dotknięte przemocą domową zidentyfikowano 115 rodzin, w tym 13 wśród podopiecznych przedszkoli i 102 szkół podstawowych. Wobec 53 uczniów szkół podstawowych i 1 podopiecznego przedszkola sporządzono powiadomienie do Sądu Rejonowego III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich o potrzebie wglądu w sytuację rodziny z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych.

źródło: miejskie przedszkola i szkoły podstawowe

1.4. Prowadzenie poradnictwa oraz działań edukacyjnych, służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców, w szczególności uczących metod alternatywnych wobec stosowania przemocy.

Mieszkańcom Świdnicy, rodzicom i wychowawcom, zapewniono możliwość uczestniczenia w warsztatach wspierania rodziców i wychowawców „Szkoła dla rodziców i wychowawców”. Celem warsztatów jest wsparcie rodziców i wychowawców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą, ukierunkowanie na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli. Uczą otwartej, konstruktywnej komunikacji w rodzinie i poza nią, relacji opartych na wzajemnym szacunku i współpracy, służących tworzeniu środowiska najbardziej wspierającego naturalny rozwój dziecka. Zajęcia odbywały się w siedzibie Miejskiego Centrum Wspierania Inicjatyw przy ul. Rynek 39-40, zgodnie ze standardami Szkoły dla Rodziców i Wychowawców

Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie, w grupach maksymalnie 12-15 osobowych, w formie 10 spotkań, po 4 godz. lekcyjne, łącznie w wymiarze 40 godz. dla każdej z grup. W 2023 r. zrealizowano łącznie 5 edycji (udział wzięło 80 osób, z czego 67 ukończyło warsztaty) w tym:

■ 3 edycje część I warsztatów (udział wzięło 48 osób, z czego 37 ukończyło warsztaty) „Budowanie relacji dorosły-dziecko”, w zakresie:

- wyrażania oczekiwań i ograniczeń tak, aby były przez dziecko respektowane,
- rozpoznawania, wyrażania i akceptowania uczuć,
- aktywnego, wspierającego słuchania,
- motywowania dziecka do współdziałania,
- modyfikowania niepożądanych lub nieodpowiednich zachowań dziecka,
- uwalniania dzieci od grania narzuconych ról w domu i szkole,
- wspierania procesu usamodzielniania się dziecka,
- budowania realnego poczucia własnej wartości dziecka,
- konstruktywnego rozwiązywania konfliktów;

■ 1 edycję części II warsztatów (udział wzięło 16 osób, z czego 15 ukończyło warsztaty) „Wspieranie procesu budowania wzajemnych (opartych na więzi i szacunku) relacji między dziećmi” w zakresie:

- rywalizacji i zazdrości między dziećmi,
- kłótni, bójek dzieci i różnych innych trudności,
- problemów sprawiedliwości, ulubieńców i egoizmu,
- wpływu ról na relacje między dziećmi;

■ 1 edycję części III warsztatów (udział wzięło 16 osób, z czego 15 ukończyło warsztaty), dla rodziców i wychowawców nastolatków uwzględniającą problemy wieku dorastania, w zakresie:

- młodzieńczego buntu,
- pragnienia akceptacji,
- potrzeby decydowania o sobie,
- przedwczesnego zainteresowania seksem,
- narkotyków,
- niebezpieczeństw mediów.

Warsztaty prowadziło 2 trenerów Programu, posiadających certyfikat realizatora programu wydany przez ORE, uprawniający do prowadzenia części 1, 2 i 3 Programu Szkoła dla Rodziców i Wychowawców oraz wieloletnie doświadczenie w prowadzeniu Programu. Informacja o możliwości udziału w warsztatach organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, przekazywana była podopiecznym przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz umieszczona na stronie internetowej Ośrodka.

Rodziny, które wychowują małe dzieci i mają problemy w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wspierane są pracą asystenta rodziny. Asystent rodziny to specjalista, którego zadaniem jest codzienne towarzyszenie rodzinie niepotrafiącej samodzielnie pokonać różnych trudności życiowych. Pracownik socjalny przeprowadzając rodzinny wywiad środowiskowy i stwierdzając, że w rodzinie występuje problem opiekuńczo-wychowawczy, w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnioskuje o wsparcie rodziny poprzez przydzielenie asystenta, bez względu na dochód rodziny. Rodzina musi wyrazić zgodę na takie wsparcie i współpracować. Asystent pracuje również z rodziną, w której dzieci zostały zabezpieczone w pieczy zastępczej. Jego praca skupia się wówczas na tym, aby wspomóc rodzinę w stworzeniu przez nią warunków pozwalających na powrót dzieci do domu rodzinnego.

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” poszerzyła obszar działań asystenta rodziny, poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, rodzin które oczekują oraz rodzin, w których urodziło się dziecko niepełnosprawne. Praca asystenta rodziny polega wówczas przede wszystkim na udzieleniu informacji

o dostępnych formach pomocy, reprezentowaniu kobiety przed instytucjami i urzędami oraz wsparciu w realizacji codziennych obowiązków i przewyciężaniu problemów wychowawczych. W przypadku zaistnienia okoliczności wskazanych w ustawie „Za życiem” należy wystąpić z wnioskiem do Ośrodka. Nie jest stosowana w tym przypadku procedura przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego.

Asystenci rodziny wsparciem obejmowali łącznie 84 rodziny, w tym:

- w 2023 r. zlecono współpracę z 18 nowymi rodzinami;
- 46 rodzin do pracy z asystentem rodziny zobowiązał sąd;
- 2 rodziny, z 3 dziećmi, objęte były wsparciem asystenta rodziny w ramach ustawy „Za życiem”, z tytułu niepełnosprawności dziecka;
- w rodzinach objętych asystenturą wychowywało się łącznie 167 dzieci;
- w rodzinach objętych asystenturą 40 dzieci przebywało w pieczy zastępczej, w tym:
 - 10 dzieci zostało umieszczonych w pieczy w 2023 r.,
 - 2 dzieci powróciło z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej;
- na dzień 31 grudnia 2023 r. wsparcia asystenta rodziny wymagało 51 rodzin;
- średni czas pracy asystenta z rodziną wynosił 32 miesiące, w tym praca asystenta rodziny z rodzinami odbywała się przez okres:
 - do 1 roku – 25 rodzin,
 - do 2 lat – 20 rodzin,
 - do 3 lat – 14 rodzin,
 - powyżej 3 lat – 25 rodzin, w tym 16 zobowiązanych do pracy z asystentem rodziny przez sąd;
- 33 rodziny zakończyły pracę z asystentem rodziny, w tym:
 - 13 rodzin ze względu na zrealizowanie planu pracy,
 - 17 rodzin ze względu na brak współpracy z asystentem,
 - 3 rodziny ze względu na zmianę miejsca zamieszkania.
- odbyło się 77 posiedzeń zespołu ds. okresowej oceny sytuacji rodziny objętej wsparciem asystenta rodziny.

Pracę na rzecz rodzin do końca września 2023 r. realizowało 5 asystentów rodziny (4 w wymiarze całego etatu, 1 w wymiarze ½ etatu), a od października 4 asystentów rodziny (4 etaty), zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzone było poradnictwo rodzinne dla klientów, przede wszystkim dla rodzin uwikłanych w problemy uzależnień i przemocy domowej. Działanie obejmowało wstępną diagnozę sytuacji i potrzeb rodziny, wspieranie w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz ukierunkowywanie w dalszej pracy z psychologiem lub/i innym specjalistą. Poradnictwo udzielane było w oparciu o program wspierający rodzinę w jej funkcjonowaniu, opracowany przez terapeutę rodzinnego, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodziny. Terapeuta rodzinny zrealizował 54 godziny konsultacji, w tym 48 konsultacji z osobami dorosłymi i 7 konsultacji z udziałem dzieci, w tym:

- udzielono 51 porad w ramach wsparcia i terapii rodzinnej, w tym 44 z udziałem osób dorosłych i 7 z udziałem dzieci,
- zrealizowano 4 inne oddziaływania terapeutyczne dla osób dorosłych;

Rodzaj zgłaszanych trudności:

zakres zgłaszanych trudności	liczba porad		
	łącznie	dorośli	dzieci
problemy małżeńskie/par/rodzinne	46	40	6
trudności wychowawcze	25	23	2
przemoc domowa	8	8	0

zaburzenia emocjonalne, psychiczne, w zakresie zachowania, odżywiania, sytuacja kryzysowa i inne	14	14	0
inne działania, w tym konsultacje z pracownikami socjalnymi na rzecz pracy z rodziną	2	2	0

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W ramach projektu „Świdnica Przeciw Przemocy” udzielano konsultacji indywidualnych dla dorosłych, prowadzonych przez psychologa i terapeutę rodzinnego, w celu nauki stawiania granic bez przemocy, rozpoznawania potrzeb własnych i partnera, rozpoznawania własnych uczuć i emocji, adresowane do rodziców, par, współmałżonków, partnerów, osób przeżywających kryz, mających trudności w budowaniu relacji, ze środowisk zagrożonych przemocą w rodzinie lub w których jest uruchomiona procedura „Niebieskie Karty”. Konsultacje obejmowały:

- wstępną diagnozę sytuacji i potrzeb rodziny,
- opracowanie programu wspierającego rodzinę w jej funkcjonowaniu, w uzgodnieniu z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodziny,
- wsparcie w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny,
- ukierunkowanie w dalszej pracy ze specjalistą.

W 2023 r. terapeuta rodzinny zrealizował:

- 400 godzin konsultacji, w tym 365 konsultacji z osobami dorosłymi i 75 konsultacji z udziałem dzieci, w tym:
- udzielono 422 porady w ramach wsparcia i terapii rodzinnej (341 z udziałem osób dorosłych i 81 z udziałem dzieci),
- zrealizowano 23 inne oddziaływania terapeutyczne dla osób dorosłych.

Psycholog zrealizował 89 godzin konsultacji, w których uczestniczyło 60 osób,

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w 2023 r. zrealizowało na rzecz wspierania rodziców i opiekunów w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych:

- warsztaty „Szkoła dla rodziców i wychowawców” (2 edycje) – 11 osób,
- szkolenia tematyczne podnoszące kompetencje i kwalifikacje kadr systemu pieczy zastępczej, tj. dla rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinny dom dziecka: „Zrozumieć dziecko-mocne wsparcie-czerwiec 2023” – 8 uczestników, „Zrozumieć nastolatka w pieczy zastępczej” – 8 uczestników, „Zrozumieć dziecko-mocne wsparcie-grudzień 2023” – 6 uczestników,
- grupa wsparcia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą – 10 spotkań (łącznie 20 godz.), 7 uczestników.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy w ramach działań wspierających rodziny we wzmacnianiu ich funkcji opiekuńczych i wychowawczych zrealizował:

- zajęcia grupowe edukacyjno-wspierające dla rodziców dzieci z Zespołem Aspergera – 8 spotkań, 7 uczestników,
- terapię pedagogiczną „Spotkanie z rodziną” – 30 spotkań, 12 rodzin.

Działania podnoszące kompetencje opiekuńczo-wychowawcze prowadzono również z wykorzystaniem technologii informatyczno-komunikacyjnej, w formie gotowych do pobrania materiałów ze strony internetowej: <https://poradnia.swidnica.pl/poradnia/materialy-do-pobrania/>:

- Wskazówki do pracy z dzieckiem nadpobudliwym,
- Depresja dzieci i młodzieży. Część 1,
- Depresja dzieci i młodzieży. Część 2,
- Narkotyki – ryzykowna decyzja,
- Wpływ mediów elektronicznych na dzieci,
- Część I – warunki zewnętrzne a koncentracja uwagi,

- Część II – wpływ zdrowia i samopoczucia dziecka na koncentrację uwagi,
- Część III – ćwiczenia na poprawę koncentracji uwagi.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

Przedszkola i szkoły podstawowe w ramach działalności programowej:

- realizowały pedagogizację rodziców i opiekunów, poprzez warsztaty, spotkania grupowe, ulotki i gazetki informacyjne, artykuły,
- umożliwiały konsultacje indywidualne z psychologiem, pedagogiem, wychowawcami klas,
- diagnozowały sytuację opiekuńczo-wychowawczą środowiska rodzinnego podopiecznych z uwzględnieniem wielu perspektyw (wychowawcy, rodziców, dziecka) oraz systematycznie monitorowały zadeklarowane i podjęte przez rodziców działania,
- kierowały rodziców/opiekunów do placówek oferujących wsparcie specjalistyczne w zakresie kształtowania właściwych postaw rodzicielskich oraz pełnienia prawidłowych ról społecznych.

źródło: miejskie przedszkola i szkoły podstawowe

1.5. Współpraca z kościołami i związkami wyznaniowymi w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach prowadzonych przez nie poradni rodzinnych i do programów nauk przedmażeńskich.

Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Świdnicy realizowała w 2023 r. nieodpłatną pomoc i poradnictwo udzielane przez psychologa, oligofreno pedagoga, duszpasterza i doradcę życia rodzinnego, również w formie telefonu zaufania i w formie punktu konsultacyjno-informacyjnego Apostolstwa Trzeźwości Diecezji Świdnickiej, mieszkańcom Świdnicy dotkniętym lub zagrożonym problemem uzależnień oraz konsekwencjami funkcjonowania w relacji z osobami uzależnionymi, w tym dla osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy w rodzinie.

Działalność Poradni jest dofinansowana przez Gminę Miasto Świdnica w ramach zadania publicznego miasta „Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie”.

Zadanie 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

2.1. Wspieranie funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych.

W 2023 roku wprowadzono w Polsce szereg zmian w zakresie ochrony osób pokrzywdzonych przemocą domową. 22 czerwca 2023 r. weszła w życie nowa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zastępująca dotychczas obowiązującą ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W obecnie obowiązujących przepisach pojęcie „przemocy w rodzinie” zastąpiono „przemocą domową”, określenia „członka rodziny” zmieniono na „osobę doznającą przemocy domowej” oraz „osobę stosującą przemoc domową”, rozszerzony został również katalog osób, które mogą być uznane, jako sprawcy przemocy, a do form przemocy domowej dodano dwie kolejne tj.: przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc. Ponadto 28 września 2023 r. rozporządzeniem Rady Ministrów wprowadzona została zmodyfikowana procedura „Niebieskie Karty” w tym jej formularze. W nowej procedurze rozszerzony został również krąg podmiotów uprawnionych do jej uruchomienia, a co za tym idzie, do wypełniania formularza „Niebieska Karta – A”. Niezwykle istotną zmianą jest również wprowadzenie wobec osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, przez okres 9 miesięcy po zakończeniu procedury, działań monitorujących. Działania te podejmuje grupa diagnostyczno - pomocowa, a polegają one w szczególności na analizie i ocenie sytuacji osób, wobec których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty”, składaniu wizyt sprawdzających stan bezpieczeństwa, poradnictwie i wsparciu.

Zgodnie z ustawą gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Powołany 2 września

2019 r. Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świdnicy zakończył w 2023 r. swoją czteroletnią kadencję. 31 sierpnia 2023 r. zarządzeniem Prezydenta Miasta Świdnica powołano Zespół Interdyscyplinarny w Świdnicy, w którego skład wchodzi 11 osób, przedstawicieli jednostek prowadzących działania na rzecz mieszkańców Świdnicy: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Powiatowej Policji, Szkoły Podstawowej Nr 6, SP ZOZ Powiatowego Pogotowia Ratunkowego, Fundacji Ładne Historie, Sądu Rejonowego, Prokuratury Rejonowej i Straży Miejskiej. Każdy z podmiotów wchodzących w skład Zespołu zobowiązany jest do działania w zakresie posiadanych kompetencji i uprawnień w oparciu o własne zasoby personalne i finansowe, w celu skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej. Ich sprawne współdziałanie pozwala efektywnie wykorzystywać zasoby, instrumenty i uprawnienia poszczególnych służb i instytucji.

W 2023 r. odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, na których omawiano zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, a także przedłożono propozycje i potrzeby szkoleniowe, przedstawiono protokoły z posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych.

W ramach zadań Zespołu:

- prowadzono procedurę „Niebieskie Karty” w 267 rodzinach, z czego 158 procedur „Niebieskie Karty” uruchomiono w 2023 r.,
- zorganizowano 595 posiedzeń grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych.

Rolą Zespołu Interdyscyplinarnego jest rozpoznawanie problemów w rodzinach zagrożonych lub dotkniętych przemocą i podejmowanie działań w tych środowiskach. Opracowanie i realizacja indywidualnych planów pomocy, inicjowanie działań w stosunku do osób doznających i stosujących przemoc, a następnie monitorowanie sytuacji w tych rodzinach, realizowane jest było grupy robocze/grupy diagnostyczno-pomocowe Zespołu. W 2023 r. utworzono 158 grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych, które pomocą obejmowały:

- 267 rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej – 771 osób w tych rodzinach, w tym:
 - 265 kobiet, w tym 3 niepełnosprawne, 43 w wieku senioralnym,
 - 262 mężczyzn, w tym 6 niepełnosprawnych, 13 w wieku senioralnym,
 - 244 dzieci w wieku do 18 roku życia w tym 7 niepełnosprawnych;
- 436 osób doznających przemocy domowej:
 - 262 kobiet,
 - 32 mężczyzn,
 - 142 dzieci.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Świdnicy

2.2. Rozbudowa sieci i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia mieszkańcom Świdnicy dostęp do nieodpłatnych konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego:

- indywidualne konsultacje z psychologiem Ośrodka udzielane były w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, 5 dni w tygodniu w godz. od 7.30 do 15.30, w Klubie Senior + przy ul. Słobódzkiego 19, 2 razy w miesiącu w godz. od 8.00 do 11:00, w Klubie Senior + przy ul. Saperów 27, 2 razy w miesiącu w godz. od 9.00 do 13:00, w mieszkaniach chronionych przy ul. 1 Maja 23, w terminach ustalanych indywidualnie, psycholog Ośrodka udzielił wsparcia 148 rodzinom (228 osób w tych rodzinach),
- indywidualne poradnictwo prawne w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej, udzielane klientom Ośrodka skierowanym przez pracownika socjalnego, w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, we wtorki i czwartki w godz. od 8.00 do 15.30 – w 2023 r. udzielono wsparcia 142 osobom,

- poradnictwo rodzinne, realizowane na zlecenie Ośrodka, w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, w wymiarze 6 godz. miesięcznie – w 2023 r. zrealizowano 54 godziny konsultacji, z których skorzystało 55 osób, w tym 7 dzieci,
 - konsultacje indywidualne dla dorosłych prowadzone przez psychologa i terapeutę rodzinnego w ramach projektu „Świdnica przeciw przemocy”, konsultacji udzielano w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, w 2023 r. ogółem udzielono 489 godzin porad.
- źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miejski w 2023 r. zlecił realizację w Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych, przy ul. Długiej 33 punktu pomocy psychologicznej dla mieszkańców Świdnicy, uwikłanych w problemy uzależnień i przemocy. Spotkania indywidualne realizowane były w okresie styczeń-grudzień 2023 r. (z wyłączeniem miesięcy wakacyjnych). Z konsultacji psychologicznych skorzystało 101 osób dorosłych, w tym 71 kobiet i 30 mężczyzn oraz 14 dziewczynek i 17 chłopców.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizowanego poradnictwa udzielił wsparcia w formie:

- interwencji kryzysowej z powodu:
 - przemocy domowej – 92 porady dla 28 osób, w tym 25 porad dla 7 dzieci i młodzieży,
 - uzależnień – 4 porady udzielone 2 osobom,
 - współuzależnienia – 7 porad udzielonych 2 osobom,
 - problemów wychowawczych – 86 porad dla 46 osób, w tym 52 porady dla 25 dzieci i młodzieży,
 - zaburzeń emocjonalnych, zachowania, odżywiania, psychicznych – 103 porady dla 31 osób, w tym 37 porad dla 11 dzieci,
 - problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 41 porad dla 20 osób, w tym 7 porad dla 2 dzieci, młodzieży;
- pomocy psychologicznej z powodu:
 - przemocy domowej – 160 porad dla 36 osób, w tym 25 porad dla 7 dzieci i młodzieży,
 - uzależnień – 4 porady udzielonych 2 osobom,
 - współuzależnienia – 12 porad udzielonych 2 osobom,
 - problemów wychowawczych – 125 porad dla 56 osób, w tym 55 porad dla 27 dzieci i młodzieży,
 - zaburzeń emocjonalnych, zachowania, odżywiania, psychicznych – 217 porad dla 49 osób, w tym 75 porad dla 17 dzieci i młodzieży,
 - problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 104 porady dla 30 osób, w tym 13 porad dla 3 dzieci i młodzieży;
- pomocy prawnej z powodu:
 - rozwodu – 3 porady dla 3 osoby,
 - władzy rodzicielskiej 7 porad dla 5 osób,
 - rodzinnego – 5 porad dla 5 osób.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Miejskie szkoły podstawowe zapewniają uczniom, ich rodzicom i opiekunom oraz wychowawcom szkolnym wsparcie psychologa, w ramach konsultacji indywidualnych i grupowych:

zakres poradnictwa	liczba udzielonych porad	liczba osób korzystających z porad		
		uczniowie	rodzice	wychowawcy
problemów wychowawczych*	2100	990	837	660
uzależnień*	410	169	143	136
współuzależnienia*	387	170	123	91
przemocy domowej	138	75	64	38
inne, m.in.: zaburzenia i kryzysy psychologiczne, samotne rodzicielstwo, nadużywanie komórki lub komputera, choroba lub śmierć w rodzinie, zagrożenie demoralizacją, obniżony nastrój, zaburzone relacje, zaburzenia zachowania i emocji, kłótnie między rodzicami, rozpad rodziny, przemoc rówieśnicza*	3141	1979	426	548

źródło: miejskie szkoły podstawowe;* brak danych dot. jednej placówki

Dla mieszkańców Świdnicy nieodpłatne wsparcie i poradnictwo specjalistyczne zapewniają również:

- Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych przy ul. Długiej 33, w formie porad prawnych i obywatelskich oraz mediacji udzielanych w poniedziałki i czwartki od 13.00 do 17.00, wtorki, środy i piątki od 8.00 do 12.00,
- Stowarzyszenie Obrona Praw Człowieka i Obywatela „St.O.P.” przy Urzędzie Gminy w Świdnicy, w formie pomocy prawnej udzielanej w punkcie prowadzonym przy ul. Głowackiego 4, w poniedziałki i czwartki od 7.30 do 11.30, wtorki i środy od 12.30 do 16.30, piątki od 9.00 do 13.00,
- Fundacja Pomocy Prawnej NEGOTIUM w formie porad prawnych wraz z kompleksową obsługą podopiecznego przy ul. Długiej 54-58/5, w środy i czwartki po uprzednim umówieniu na spotkanie mailowo lub telefonicznie,
- Okręgowy Ośrodek Pomocy Pokrzywdzonym Przesłaniem w Świdnicy przy placu Św. Małgorzaty 1 w formie pomocy psychologicznej, prawnej, psychoterapeutycznej, psychiatrycznej oraz szerokiego wsparcia materialnego i rzeczowego; pomocy udzielano w poniedziałki, środy, czwartki, piątki od 8:00 do 15:00, we wtorki od 13:00 do 20:00, w soboty od 9:00 do 14:00,
- Poradnia Psychologiczna i Poradnie Zdrowia Psychicznego w zakładach opieki zdrowotnej.

Dzieci i młodzież z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze mogą zostać objęte pomocą placówek wsparcia dziennego z programem socjoterapeutycznym. W 2023 r. na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy zadanie pn. „Prowadzenie placówek wsparcia dziennego z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży”, z przeznaczeniem dla 135 dzieci i młodzieży, realizowały 3 organizacje pozarządowe, w ramach placówek:

- Caritas Diecezji Świdnickiej – Placówka Wsparcia Dziennego, dla 30 uczestników,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce” – Europejskie Centrum Przyjaźni Dziecięcej-Placówka Wsparcia Dziennego, dla 45 uczestników,
- Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint” – Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza „Oratorium”, dla 60 uczestników.

W 2023 r. łącznie z zajęć w placówkach korzystało 145 dzieci i młodzieży, socjoterapią objętych było 128 podopiecznych placówek. Ich podstawowym zadaniem jest współdziałanie w procesie wychowywania wraz z rodziną oraz szkołą. Dzieci objęte są opieką wychowawcy, socjoterapeuty i innych specjalistów, którzy zapewniają podopiecznym wsparcie w pokonywaniu trudności szkolnych, w kryzysach rówieśniczych i osobistych, organizują czas wolny proponując zajęcia pozalekcyjne. Pobyt dziecka w placówce jest bezpłatny. Zajęcia prowadzone są w godzinach popołudniowych. Placówki zapewniały podopiecznym również posiłek.

2.3. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Gmina Miasto Świdnica na podstawie Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2023 rok, przyjętego uchwałą nr XLVI/486/22 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 25 listopada 2022 r., zleciła realizację zadań publicznych miasta:

■ Prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z programem socjoterapeutycznym:

- Caritas Diecezji Świdnickiej,
- Stowarzyszeniu Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”,
- Fundacji Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”;

■ Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie:

- Fundacji Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint” w formie prowadzenia hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie,
- Diecezjalnej Specjalistycznej Poradni Rodzinnej, w formie prowadzenia punktu pomocy psychologiczno-pedagogicznej z telefonem zaufania.

Gmina Miasto Świdnica zleciła również Zakładowi Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze realizację programów terapeutycznych mających na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, na rzecz mieszkańców Gminy Miasta Świdnicy uwikłanych w problem alkoholowy i przemocowy.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

2.4. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy.

Informacja o miejscach i formach pomocy, zawierająca dane teleadresowe, sposób kontaktu, czas i miejsce, gdzie można uzyskać poradnictwo i wsparcie oraz jego zakres, była na bieżąco aktualizowana i dostępna na stronie Ośrodka www.mops.swidnica.pl. O działaniach podejmowanych na terenie Miasta w zakresie wspierania rodziny i problematyki przemocy w rodzinie oraz o istotnych dla mieszkańców Świdnicy ofertach w tym zakresie na terenie kraju na bieżąco umieszczano informacje:

- na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej: www.mops.swidnica.pl,
- na portalu społecznościowym facebook Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej PoMocna Świdnica: @pomocna.swidnica,
- w lokalnych mediach,
- w opracowywanych przez Ośrodek informatorach i innych publikacjach.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.5. Opracowanie i realizacja działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.

Pracownicy socjalni, członkowie grup diagnostyczno-pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego oraz funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy na bieżąco prowadzą działania informacyjno-edukacyjne dotyczące konsekwencji stosowania przemocy domowej. Z każdą osobą uwikłaną w problem przemocy domowej przeprowadzana jest rozmowa dotycząca m.in. konsekwencji wynikających z jej stosowania. Osoba doznająca przemocy domowej, podczas pierwszego kontaktu otrzymuje formularz „Niebieska Karta-B”. Zawiera on informacje

dotyczące przemocy, czym ona jest, jakie są jej formy, kogo dotyczy procedura oraz kwestie prawne dotyczące postępowania w przypadku przemocy domowej i o instytucjach zobowiązanych do podjęcia działań. Szczegółowo wskazuje sytuacje, w których polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim. Stanowi też pouczenie o możliwościach przysługujących osobie doznającej przemocy oraz informuje o miejscach pomocy na terenie Świdnicy i numerach ogólnopolskich telefonów zaufania.

Formą wsparcia dla osób zagrożonych lub doświadczających przemocy domowej jest wyposażenie w umiejętność reagowania na przemoc oraz radzenia sobie z bezradnością i poczuciem bezbronności. W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował dla mieszkanek Świdnicy, kobiet i dziewcząt warsztaty z samoobrony i asertywności WenDo. Celem warsztatów jest wzmocnienie poczucia pewności siebie i poczucia własnej wartości, przełamanie stereotypów i obaw oraz poczucia winy i wstydu związanych z doświadczaniem przemocy. Warsztaty obejmują naukę:

- skutecznej, spójnej, asertywnej komunikacji,
- rozpoznawania i diagnozowania sytuacji przekraczania granic,
- podejmowania decyzji,
- reagowania na sytuacje przekraczania granic, dyskryminację i przemoc,
- samoobrony fizycznej w sytuacjach ataku/napaści.

Warsztaty prowadziły dwie certyfikowane trenerki WenDo. Zrealizowano 2 edycje, w wymiarze 16 godz. dydaktycznych każda. W warsztatach wzięło udział 22 kobiety 10 kobiet.

W Ośrodku organizowano również spotkania grupy wsparcia dla młodzieży o charakterze otwartym (po wcześniejszej konsultacji z terapeutą), w szczególności w celu nauki budowania relacji i komunikacji z innymi oraz podejmowania ról życiowych, rozpoznawania i radzenia sobie z emocjami, funkcjonowania w relacjach bez przemocy oraz budowania pewności siebie i poczucia własnej wartości. Grupę prowadziło 2 terapeutów, a zajęcia adresowano do młodzieży ze świdnickich placówek oświatowych, wymagającej wsparcia w budowaniu bezpiecznych relacji. Spotkania grupy odbywały się w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, 1 raz w miesiącu (z miesięczną przerwą wakacyjną). W 2023 r. zrealizowano 11 spotkań, w których uczestniczyło do 8 osób.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na bieżąco informuje o miejscach pomocy dla osób i rodzin wymagających wsparcia specjalistycznego na stronie internetowej Centrum. W 2023 r.:

- w siedzibie PCPR oraz OIK udostępniono dwie publikacje pt. „Poznaj swoje prawa”, tj. „Jeśli doznajesz przemocy domowej” oraz „Rodzice i dzieci” - 200 szt.,
- do instytucji pomocowych na terenie powiatu świdnickiego rozesłano „Bazę teleadresową instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, świadczących usługi na terenie województwa dolnośląskiego, dla osób i rodzin dotkniętych przemocą domową”,
- sporządzono i rozesłano do instytucji pomocowych na terenie powiatu świdnickiego „Informator-baza teleadresowa z terenu powiatu świdnickiego /instytucji/podmiotów/NGO”, które realizują działania adresowane do osób dotkniętych przemocą domową z terenu powiatu świdnickiego,
- na bieżąco informowano o formach i zakresie pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie na stronie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz profilu facebook Profesjonaliści z sercem.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

2.6. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w całodobowych ośrodkach wsparcia.

W realizacji zadań wobec rodziny dotkniętej przemocą najważniejsze jest przerwanie przemocy i zapewnienie bezpieczeństwa osobom jej doświadczającym. Schronienie i wsparcie osobom doznającym przemocy w Świdnicy zapewnia:

■ Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, w ramach prowadzonego hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie, dysponującego 12 miejscami. W 2023 r.:

- udzielono schronienia 10 osobom, w tym 4 dorosłym i 6 dzieciom,
- mieszkańcy przebywali w hostelu łącznie 2.578 osobodni,
- zapewniono pomoc w formie noclegu, wyżywienia (okresowo), wsparcia pedagogiczno-pedagogicznego, rozmów wspierających i motywujących do rozwiązywania problemów.

źródło: Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”

■ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach mieszkania interwencyjnego, które dysponuje 7 miejscami. W 2023 r.:

- zapewniono schronienie 3 osobom, w tym 1 kobiecie i 2 dzieci.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

2.7. Organizowanie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie korzystały z poradnictwa i wsparcia instytucji publicznych zajmujących się pomocą osobom z rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie:

- psychologicznego – 28 osób,
- prawnego – 46 osób,
- socjalnego – 142 osoby,
- zawodowego i rodzinnego – 133 osoby,
- medycznego – 11 osób.

źródło: Zespół Interdyscyplinarnej ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

2.8. Tworzenie i zwiększenie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

W 2023 r. w Świdnicy funkcjonował interwencyjny i informacyjny telefon zaufania nr 668 777 028, obsługiwany przez Diecezjalną Specjalistyczną Poradnię Rodzinną w Świdnicy. Telefon dostępny był w każdy poniedziałek, w godz. od 14:45 do 16:45, z wyłączeniem okresu wakacyjnego oraz świąt kościelnych i państwowych. Telefon zaufania przeznaczony jest dla osób, które przeżywają trudności natury społecznej, moralnej, duchowej, próbują pokonać własne osamotnienie, uzależnienia, przygnębienie, poczucie beznadziejności.

źródło: Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinną

2.9. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W sytuacji, gdy rodzina biologiczna dziecka nie jest w stanie zapewnić mu prawidłowej opieki i wychowania, dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym rozwiązaniem jest zapewnienie mu opieki w jednej z form rodzinnej pieczy zastępczej. Umieszczenie w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu. W 2023 r. w pieczy zastępczej przebywało 141 dzieci ze Świdnicy, z czego 21 dzieci umieszczono w pieczy zastępczej w 2023 r., w tym:

- w rodzinie zastępczej zawodowej przebywało 6 dzieci, w tym 1 umieszczone w 2023 r.,
- w rodzinnym domu dziecka przebywało 17 dzieci, w tym 4 umieszczonych w 2023 r.,
- w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia opiekuńczego przebywało 9 dzieci, w tym 2 umieszczonych w 2023 r.,
- w rodzinie zastępczej spokrewnionej przebywało 36 dzieci, w tym 3 umieszczonych w 2023 r.,
- w niezawodowej rodzinie zastępczej przebywało 24 dzieci, w tym 1 umieszczone w 2023 r.,
- w placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało 49 dzieci, w tym 10 umieszczonych w 2023 r.

W Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym przebywało 4 dzieci.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Sytuację dzieci z terenu Świdnicy, umieszczonych w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka ocenia organizator rodzinnej pieczy zastępczej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy. Dokonuje ono okresowej oceny, która ma na celu m.in. ustalenie aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizę stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikowanie planu pomocy dziecku oraz ocenę zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W 2023 r.:

- odbyło się 136 posiedzeń zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej,
- 6 dzieci z 3 rodzin zastępczych powróciło do rodziny naturalnej,
- 2 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej zostało przysposobionych.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

2.10. Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy Dolnośląskie Centrum Leczenia Uzależnień w Czarnym Borze w Czarnym Borze realizowało profesjonalne programy terapeutyczne mające na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz i Poradni Leczenia Uzależnień w Świdnicy, w tym:

- Poradnictwo i terapia indywidualna dla osób uwikłanych w przemoc domową i dla rodziców osób uzależnionych – 49 udzielonych świadczeń, 48 godz. terapii indywidualnej, w ramach 16 dyżurów,
- Terapia grupowa dla osób doświadczających przemocy domowej – 12 osób, 60 godz. terapii, w ramach 15 sesji,
- Grupy trening asertywności dla osób doświadczających przemocy domowej – 10 uczestników, 10 godz., w ramach 3 sesji,
- Poradnictwo i terapia indywidualna dla młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej – 5 uczestników, 45 godz., w ramach 15 sesji,
- Trening kompetencji społecznych dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej – 13 uczestników, 60 godz. w ramach 20 sesji.

źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

Dla osób, które doświadczyły lub doświadczają jakiegokolwiek rodzaju przemocy domowej prowadzona była grupa wsparcia, mająca na celu podniesienie poczucia wartości uczestników, poznanie własnych granic, mechanizmów stosowania przemocy, rozpoznania zagrożeń i sposobów ich unikania w kontaktach z agresorem, poznanie aspektów prawnych zjawiska przemocy, naukę funkcjonowania w relacjach po doznanych urazach, komunikacji bez przemocy oraz technik samoobrony. Grupę prowadziło 2 terapeutów, a ofertę skierowano do osób, które same zgłoszą taką potrzebę, uczestników procedur „Niebieskie Karty” oraz osób motywowanych przez innych specjalistów do udziału w grupie.

Spotkania grupy odbywały się w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, 2 razy w miesiącu (z miesięczną przerwą wakacyjną). W 2023 r. zrealizowano 22 spotkania, w których uczestniczyły 3 osoby.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.11. Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie mieszkań socjalnych/komunalnych z zasobów Miasta.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego gmina, na zasadach i w przypadkach określonych w ustawie, zapewnia lokale w ramach najmu socjalnego i lokale zamienne, a także zaspokajają potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach. W 2023 r. Gmina Miasto Świdnica posiadała 116 czynnych umów na dysponowanie lokalem z najmem socjalnym. Z zasobów Miasta:

- 39 rodziny (86 osób w tych rodzinach) otrzymało przydział lokalu z najmem socjalnym, w tym 31 rodzin (67 osób w tych rodzinach) z listy wyroków eksmisyjnych,
- 67 rodzin (143 osoby w tych rodzinach) otrzymało przydział lokalu komunalnego.

Nie wskazano rodzin, które otrzymały lokal mieszkalny w związku z przemocą w rodzinie.

źródło: Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego

2.12. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Skuteczność pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą bada się monitorując przebieg i zakończenie procedury „Niebieskie Karty”. W wyniku pracy grup roboczych/diagnostyczno-konsultacyjnych pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej sporządzili w 2023 r.:

- 26 doniesień do prokuratury,
- 35 powiadomień do Sądu Rodzinnego i Nietletnich o potrzebie objęcia rodziny nadzorem kuratorskim,
- 20 wniosków do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 5 informacji do policji lub kuratorów sądowych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za stosowanie przemocy wobec członka rodziny.

Zakończono 162 procedury i ponownie wszczęto 65 procedur „Niebieskie Katy” w rodzinach, w których procedura była wcześniej prowadzona i została zakończona.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zadanie 3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie

3.1. Rozpowszechnianie informacji o ofercie dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W trakcie prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” podejmowane są działania motywujące osoby w rodzinie do współpracy. Członkowie grup diagnostyczno-pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego, w trakcie spotkań z osobami stosującymi przemoc motywują do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Poradnię Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, przekazują pisemną informację o programie, informują o miejscach, gdzie dostępna jest terapia oraz gdzie można uzyskać wsparcie w innym zakresie. Informacja o dostępnych formach pomocy znajduje się na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej www.mops.swidnica.pl.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

3.2. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty”.

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Procedurę określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. Zostaje ona wszczęta z chwilą wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A”. Gdy w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, bądź w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej, osoba zobowiązana do uruchomienia procedury „Niebieskie Karty” poweźmie uzasadnione podejrzenie stosowania przemocy domowej, w obecności pełnoletniej osoby doznającej przemocy domowej, wypełnienia formularza „A”. Działania podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty” nie wymagają zgody osoby doświadczającej przemocy domowej i są realizowane niezależnie od jej woli. Szczególnie ścigane z oskarżenia publicznego, znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta-A” osobie doznającej przemocy domowej przekazuje się formularz „Niebieska Karta-B”, będący pouczeniem dla osób dotkniętych przemocą domową wraz z informacją o miejscach na terenie Świdnicy, do których może zwrócić się o pomoc. Formularz „Niebieska Karta-A” w terminie 5 dni roboczych od dnia wszczęcia procedury, przekazuje się do Zespołu Interdyscyplinarnego w Świdnicy. Zespół nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej, powołuje grupę diagnostyczno-pomocową, która otrzymuje w terminie nie dłuższym niż 3 dni robocze wskazany formularz. Pierwsze posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej odbywa się nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania formularza.

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy i funkcjonariusz Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy. Skład grupy, zależnie od sytuacji rodziny, może być rozszerzony. Np. powoływany jest przedstawiciel placówki oświatowej, gdy w rodzinie są dzieci, przedstawiciel Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy, gdy w rodzinie występuje problem alkoholowy, przedstawiciel sądu, gdy w rodzinie jest ustanowiony kurator. Na posiedzeniu grupa we współpracy z osobą doznającą przemocy domowej, opracowuje indywidualny plan pomocy. Spotkania są organizowane w taki sposób, aby zagwarantować osobie doznającej przemocy poczucie bezpieczeństwa i nie narażać jej na spotkanie z osobą stosującą przemoc domową. Nie stawienie się osoby doznającej przemocy na spotkanie nie zawiesza działań grupy diagnostyczno-pomocowej. Osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc na spotkanie grupy diagnostyczno-pomocowej wzywa Przewodniczący. „Wezwanie” to nie nosi znamion wezwania regulowanego Kodeksem postępowania administracyjnego, tzn. nie skutkuje żadnymi konsekwencjami prawnymi. Zgodnie z obowiązującymi od 2023 r. przepisami Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupę diagnostyczno-pomocową, również w sytuacji, gdy otrzyma informacje lub zgłoszenie np. telefoniczne, mailowe o podejrzeniu stosowania przemocy domowej. Mimo, że nie został wypełniony formularz „Niebieskie Karty – A”, grupa diagnostyczno – pomocowa przeprowadza diagnozę i ocenia sytuację przedstawioną w zgłoszeniu, a następnie podejmuje decyzje o uruchomieniu procedury lub zadecyduje o braku zasadności jej uruchomienia.

Dokumentowanie działań podejmowanych w ramach procedury „Niebieskie Karty” prowadzą grupy diagnostyczno-pomocowe Zespołu Interdyscyplinarnego. W 2023 r. zostało sporządzonych:

■ 158 formularzy „Niebieska Karta-A” wszczynających procedurę, w tym przez poszczególne podmioty uprawnione:

- policja – 114,
- pomoc społeczna – 24,
- oświata – 19,
- MKds.RPA – 0,

- służba zdrowia – 1;

■ 69 kolejnych formularzy „Niebieska Karta-A” wypełnionych w toku prowadzonej procedury, w tym przez poszczególne uprawnione podmioty:

- policja – 57,

- pomoc społeczna – 12,

- oświata – 0,

- MKds.RPA – 0,

- służba zdrowia – 0.

Procedurą „Niebieskie Karty” objętych było 267 rodzin, z czego wobec 158 rodzin procedurę uruchomiono w 2023 r. W trakcie ich prowadzenia grupy robocze/diagnostyczno-pomocowe sporządziły:

■ 136 formularzy „Niebieska Karta-C”, wypełnianych z osobą doznającą przemocy,

■ 151 formularzy „Niebieska Karta-D”, wypełnianych w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową.

Zakończenie procedury wymaga wskazania przesłanki do zakończenia, określonej w Rozporządzeniu, a także jednogłośnej decyzji obecnych na posiedzeniu członków grupy diagnostyczno-pomocowej. W 2023 r. zakończono 162 procedury, w tym:

■ 90 procedur „Niebieskie Karty” na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej,

■ 72 procedury „Niebieskie Karty” w wyniku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

3.3. Współdziałanie pomiędzy służbami w zakresie monitorowania zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, plan pomocy rodzinie dotkniętej przemocą jest ustalany indywidualnie dla każdej uruchomionej procedury „Niebieskie Karty” przez grupy diagnostyczno-pomocowe Zespołu Interdyscyplinarnego, na podstawie dokonanej analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej. Informacje na temat wyniku pracy grup w 2023 r. zamieszczono w punkcie 2.12.

Prokuratura Rejonowa w Świdnicy w 2023 r. prowadziła 213 postępowań karnych wobec sprawców przemocy:

■ w 17 sprawach zastosowano izolacyjny środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania,

■ w 73 przypadkach zastosowano nieizolacyjne środki zapobiegawcze tj. dozór policji (39 przypadków) i nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym (34 przypadki)

źródło: Prokuratura Rejonowa

Komenda Powiatowa Policji w 2023 r.:

■ podjęła 462 interwencje domowe związane z przemocą w rodzinie, z których wszczęto 114 procedur „Niebieski Karty”,

■ sporządziła 25 wniosków do Prokuratury Rejonowej w Świdnicy o objęcie aktem oskarżenia osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej (art. 207 kk), wszystkie wnioski dotyczyły mężczyzn.

źródło: Komenda Powiatowa Policji

Sąd Rejonowy I Wydział Cywilny w 2023 r. zarejestrował 8 spraw o zobowiązanie sprawcy przemocy domowej do opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z innym członkiem rodziny, wobec którego dopuścił się przemocy. W 3 sprawach udzielono zabezpieczenia

poprzez natychmiastowe nakazanie uczestnikowi postępowania opuszczenia zajmowanego lokalu oraz orzeczono zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia na czas trwania postępowania, w 4 sprawach zobowiązano sprawcę przemocy do opuszczenia lokalu mieszkalnego.

źródło: Sąd Rodzinny I Wydział Cywilny

3.4. Współpraca w zakresie realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz motywowania do udziału w programach.

Na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy Dolnośląskie Centrum Leczenia Uzależnień w Czarnym Borze realizowało profesjonalne programy terapeutyczne mające na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz Poradni Leczenia Uzależnień w Świdnicy, w tym:

- Terapia grupowa dla sprawców przemocy domowej, w której brało udział 7 osób, 60 godz. terapii, w ramach 15 sesji,
- Grupa pracy nad złością, w której brało udział 9 osób, 24 godz. terapii, w ramach 6 sesji,
- Trening umiejętności służących zdrowieniu, w której brało udział 10 osób, 32 godz. terapii, w ramach 8 sesji,
- Trening zapobiegania nawrotom choroby, w której brało udział 14 osób, 52 godz. terapii, w ramach 13 sesji.

źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie realizował w 2023 r.:

- oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie, w których uczestniczyło 3 mężczyzn,
- warsztaty umiejętności wychowawczych dla sprawców przemocy – oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla rodziców, w których uczestniczyły 3 osoby, w tym 2 kobiety i 1 mężczyzna.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

3.5. Współpraca w zakresie badania skuteczności oddziaływań prowadzonych w ramach programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2023 r. w trakcie pracy grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego ponownie wpłynęło 69 „Niebieskich Kart-A”, w tych samych rodzinach, w których procedura była w toku. Po uprzednim zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”, w 65 rodzinach ponownie została ona wszczęta.

Osoba podejrzana o stosowanie przemocy domowej jest motywowana do udziału w programach terapeutycznych. Dostępność oferty pomocowej w tym zakresie, realizowanej przez uprawnione podmioty, jest na bieżąco monitorowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zadanie 4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

4.1. Podnoszenie poziomu wiedzy i doskonalenie umiejętności osób pracujących i ustawowo zobowiązanych do prowadzenia działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 r. zrealizował dla swoich pracowników:

■ szkolenie nt. „Nowe standardy ochrony małoletnich - rozwiązania prawne wynikające z nowelizacji ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym oraz innych ustaw (tzw. Ustawa Kamilka)”. Zajęcia prowadzono w trzech modułach. Pierwszy poświęcony był najważniejszym zmianom przepisów prawa, standardom ochrony dzieci, Narodowej strategii przeciwko przemocy wobec dzieci i przeciwko przestępstwom seksualnym wobec dzieci, a także analizie tzw. przypadków krytycznych. Drugi moduł poświęcono Ustawie o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, a trzeci tworzeniu dobrych procedur w organizacji m.in. powołanie zespołu, opracowanie procedur, ewaluacji przyjętych rozwiązań, uruchamianiu procedury „Niebieskie Karty”. Zajęcia prowadziła Aleksandra Nawrocka- prawnik. W pięciogodzinnym szkoleniu uczestniczyło 20 osób;

■ seminarium poświęcone poprawie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Świdnicy. W ramach spotkania przedstawiono zasady funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych po zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Członkom Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno – pomocowych przedstawiono obowiązującą dokumentację, wykładnię i stosowanie prawa. Omówiono procedurę „Niebieskie Karty” od wszczęcia do zakończenia z uwzględnieniem dokumentacji grupy diagnostyczno-pomocowej i zmian wprowadzonych w 2023 r. Szkolenie trwało 4,5 godziny i uczestniczyło w nim 45 osób w tym 18 pracowników Ośrodka. Zajęcia prowadził Marek Mudant - dr nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie, certyfikowany specjalista z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jednocześnie pracownicy Ośrodka mieli możliwość korzystania ze szkoleń prowadzonych w tym zakresie przez ww. wykonawcę w formie on-line. Z możliwości takiej skorzystały 42 osoby w tym 33 pracowników Ośrodka;

■ warsztaty „Jak pomagać, by nie krzywdzić osób z doświadczeniem przemocy, w tym gwałtu” dla pedagogów, kuratorów, policjantów, medyków, pracowników Ośrodka, asystentów rodziny. W dwóch warsztatach, trwających 6 godzin, każdy udział wzięły 32 osoby, w tym 10 pracowników Ośrodka. Szkolenie prowadziła Joanna Piotrowska – pedagog, andragog, trenerka samoobrony i asertywności dla kobiet i dziewcząt WenDo;

■ szkolenie pn. „Diagnozowanie dziecka wykorzystywanego seksualnie za pomocą obserwacji objawów u dziecka i czynników ryzyka w rodzinie i środowisku”, skierowane do psychologów, pedagogów, kuratorów, funkcjonariuszy Policji, pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ośrodka, którzy mają kontakt z osobami dorosłymi i dziećmi z doświadczeniem przemocy seksualnej. Tematyka zajęć dotyczyła: zjawiska przemocy seksualnej, rozpoznawania objawów przemocy seksualnej u dziecka w różnym wieku za pomocą obserwacji, diagnozowania czynników ryzyka i dynamiki przemocy seksualnej w rodzinie i środowisku, wstępnej rozmowy z dzieckiem, które zgłasza doznanie przemocy seksualnej lub u którego obserwujemy objawy i z jego rodzicem, planowania działań zabezpieczających dziecko, analizy przypadków, z którymi zetknęli się uczestnicy szkolenia. Zorganizowano dwa dwudniowe szkolenia, w których udział wzięły 32 osoby w tym 8 pracowników Ośrodka.

Pracownicy Ośrodka wzięli udział w szkoleniach zorganizowanych przez podmioty zewnętrzne, stacjonarnie oraz online. Tematyka szkoleń:

- przeciwdziałanie przemocy domowej w praktyce GKRPA, ZI oraz OPS w świetle zmian i nowej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- realizacja procedury „Niebieskie Karty”,
- praktyczny Kurs Interwencji Kryzysowej,

- ochrona zdrowia psychicznego w praktyce,
- seminarium „Wspólnie przeciwko handlowi ludźmi”,
- szkolenie „Terapia systemowa i jej zastosowanie w przypadku przemocy w rodzinie”.

W ramach realizowanego projektu „Świdnica przeciw przemocy” Ośrodek zorganizował szkolenia przeznaczone dla specjalistów realizujących pracę na rzecz świdnickich rodzin, mające na celu dotarcie do większej liczby osób wymagających wsparcia, udzielenia właściwej pomocy oraz usprawnienie współpracy międzyinstytucjonalnej. Adresowane były m.in. do pracowników pomocy społecznej, ochrony zdrowia, policji, oświaty, kuratorów, przedstawicieli organizacji pozarządowych. Szkolenia odbywały się w siedzibie Miejskiego Centrum Wspierania Inicjatyw przy ul. Rynek 39-40. W 2023 r. zrealizowano 6 dwudniowych szkoleń z wykorzystaniem metod warsztatowych, w wymiarze 12 godzin każde:

■ „Komunikacja dla zawodowców” (2 edycje) w zakresie problematyki pracy z ludźmi i jej mocnymi emocjami, w oparciu o ścisłe ramy prawne, w szczególności dotyczącymi skutków zużycia emocjonalnego, błędów poznawczych i barier komunikacyjnych, budowania relacji ze współpracownikami i klientami oraz bezpieczeństwa prawnego - 28 uczestników: pracownicy socjalni, asystenci rodziny, policjanci, kuratorzy, pracownicy oświaty;

■ „Relacje – Twoja najlepsza inwestycja!” (2 edycje), mające na celu w szczególności zapoznanie uczestników z kluczowymi dla tematu relacyjności pojęciami oraz sposobami budowania wysokiej jakości relacji, analizę przyczyn i skutków ubóstwa relacyjnego w różnych grupach wiekowych, omówienie krajowych i zagranicznych praktyk związanych z inicjatywami na rzecz wspierania relacyjności oraz wyposażenie uczestników w metody, techniki i narzędzia pracy pozwalające na skuteczną pracę z klientami mającymi problemy w sferze relacji - 30 uczestników: pracownicy Ośrodka i oświaty;

■ „Emocje i budowanie odporności psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych. Profilaktyka zachowań trudnych”, mające na celu w szczególności zapoznanie uczestników z pojęciem zdrowia psychicznego, dbania o dobrostan psychiczny i odporność psychiczną, nabycie praktycznej umiejętności radzenia sobie z trudnymi sytuacjami z dziećmi i młodzieżą oraz wsparcia dzieci i młodzieży w budowaniu samodzielności i sprawczości w sytuacjach kryzysowych - 14 uczestników: pracownicy pomocy społecznej, pracownicy oświaty, kuratorzy, przedstawiciele organizacji pozarządowych;

■ „Kryzys w życiu dzieci i młodzieży. Psychotraumatologia-wprowadzenie do zagadnienia”, mające na celu w szczególności przekazanie uczestnikom wiedzy na temat rodowodu zjawiska depresji i niskiej samooceny młodych ludzi, ich rozpoznawanie, przekazanie wiedzy na temat metod pracy z osobami w depresji, z niską samooceną i dotkniętymi traumą oraz udzielania pierwszej pomocy po zdarzeniu psychotraumatycznym i wsparcia w kryzysie - 16 osób: pracownicy pomocy społecznej, oświaty, straży miejskiej.

Ponadto w ramach projektu „Świdnica przeciw przemocy” zorganizowano dwa spotkania dla różnych grup zawodowych:

■ seminarium inauguracyjne Projekt, które odbyło się 14 lutego 2023 r. w siedzibie MOPS. Zaprezentowano ofertę realizowaną w ramach projektu oraz wykład Marka Rusina – Prokuratora Rejonowego w Świdnicy, poświęcony problematyce związanej ze skutecznym ściganiem przestępstw sprawców przemocy w rodzinie w świetle obowiązujących przepisów prawnych. W spotkaniu udział wzięło ok. 60 osób, przedstawiciele Ośrodka, Powiatowego Centrum Pomocy Społecznej w Świdnicy, Komendy Powiatowej Policji, Straży Miejskie w Świdnicy, oświaty, ochrony zdrowia, Sądu Rejonowego w Świdnicy, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świdnicy, Miejskiej Komisji ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świdnicy oraz specjaliści, którzy są realizatorami poszczególnych działań w Projekcie;

■ seminarium poświęcone poprawie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Świdnicy, które odbyło się 12 grudnia 2023 r. Zaprezentowano działania podejmowane w ramach Projektu i ich efekty oraz przedstawiono najnowsze zmiany w prawie regulującym przeciwdziałanie przemocy domowej, w szczególności w pracy grup diagnostyczno-

pomocowych i prowadzonej dokumentacji procedury „Niebieskie Karty”. W spotkaniu udział wzięło ok. 60 osób, przedstawiciele Ośrodka, Powiatowego Centrum Pomocy Społecznej w Świdnicy, Komendy Powiatowej Policji, Straży Miejskie w Świdnicy, oświaty, ochrony zdrowia, Sądu Rejonowego w Świdnicy, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świdnicy, Miejskiej Komisji ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świdnicy oraz specjaliści, którzy są realizatorami poszczególnych działań w Projekcie.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miejski w 2023 r. zorganizował formy podnoszące kwalifikacje osób zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny:

- szkolenie podnoszące kwalifikacje członków Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 6 osób,

- szkolenie członków Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pracowników Ośrodka, Komendy Powiatowej Policji i oświaty w zakresie stosowania przepisów znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w praktyce – 50 osób.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych realizował działania w zakresie podnoszenia kompetencji nauczycieli, specjalistów i realizatorów działań wspierających rodzinę:

- spotkania z Poradnią – cykl spotkań dla wychowawców przedszkoli i nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych nt. „Profilaktyka szkolna” – 3 spotkania, 80 osób:

- spotkania i konsultacje dla nauczycieli – 10 spotkań, 59 osób.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizowało działania edukacyjne dla osób pracujących w obszarze wspierania rodziny i przeciwdziałania przemocy domowej w tym warsztaty, szkolenia, konferencje:

- „Budowanie odporności emocjonalnej cz. II” – 3 osoby,

- „Praca z osobą doświadczającą przemocy” – 3 osoby,

- „Cztery ściany” – 2 osoby,

- „Nie instytucja. Dom dla Młodzieży. Debiut w rozwiązywaniu problemu bezdomności” – 1 osoba,

- „Trudne sytuacje w pracy urzędu. Jak reagować na skargi, wzburzenie i krytykę” – 1 osoba,

- „Emocje i budowanie odporności psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych. Profilaktyka zachowań trudnych” – 2 osoby,

- webinary „#10 sekund - rola dorosłego w kontekście przeciwdziałania przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży”, „Kampania 19 dni – prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie” – 2 osoby,

- „Zmiany w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz procedury interwencyjnego zabezpieczenia dziecka” – 1 osoba,

- „System pieczy zastępczej 2023” – 1 osoba,

- „Kryzysy w życiu dzieci i młodzieży. Psychotraumatologia – wprowadzenie do zagadnienia” – 1 osoba,

- „Emocje i budowanie odporności psychicznej. Profilaktyka zachowań trudnych” – 1 osoba,

- „Przeciwdziałanie przemocy (domowej) po nowemu! Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” – 2 osoby,

- „Diagnoza psychologiczna dziecka wykorzystanego seksualnie oraz jego rodziny” – 2 osoby,

- „Jak pomagać, by nie krzywdzić osób z doświadczeniem przemocy seksualnej, w tym gwałtu.” – 2 osoby,

- poświęcone poprawie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej w naszym mieście – 1 osoba,

- „Projekt w zakresie rozwoju interwencji kryzysowej oraz przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie” – 1 osoba,
- studia podyplomowe „Pomoc psychologiczna i interwencje kryzysowe” – 1 osoba.

Ponadto członkowie Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej wzięli udział w seminarium poświęconym problematyce ścigania sprawców przemocy domowej, a także licznych szkoleniach m. in. z zakresu: profilaktyki i interwencji w pracy z młodzieżą, elementów terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach przydatnych w pracy koordynatora pieczy zastępczej, zdrowia psychicznego nastolatków, procedury odbierania dzieci małoletnich z rodzin, Interwencyjnego zabezpieczenia dziecka, wsparcia dzieci, diagnozowania dziecka wykorzystanego seksualnie, pracy z dzieckiem doświadczającym obciążeń w rodzinie, psychotraumatologii.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji uczestniczyli w szkoleniu z zakresu wspierania rodziny i przeciwdziałania przemocy domowej– zrealizowano 2 szkolenia, w których łącznie uczestniczyło 10 funkcjonariuszy.

źródło: Komenda Powiatowa Policji

Nauczyciele i wychowawcy świdnickich placówek oświatowych na bieżąco biorą udział w działaniach edukacyjnych podnoszących wiedzę i doskonalących umiejętności w zakresie wspierania rodziny w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji w ramach rad pedagogicznych, konsultacji indywidualnych wychowawców z pedagogiem i psychologiem, spotkań, szkoleń i kursów, w tym m.in.:

- „Rozpoznawanie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Realizacja procedury Niebieskie Karty” – 11 osób,
- „Zachowania trudne i agresywne dzieci w wieku przedszkolnym” – 17 osób,
- „Standardy ochrony małoletnich” – 33 osoby,
- „Bunt i agresja - skuteczne metody pracy z dziećmi i młodzieżą – 1 osoba,
- „Metody wyciszające dzieci, uczniów i nauczycieli” – 8 osób,
- „Wychowanie zmierzające do osiągnięcia dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na naprawę, dobro i piękno” – 8 osób,
- „Zapobieganie niewłaściwym (w tym agresywnym) zachowaniom dzieci w grupie rówieśniczej – 2 osoby,
- „Jak rozwijać kompetencje społeczne dzieci w wieku przedszkolnym?” – 2 osoby,
- „Psychotraumatologia - wprowadzenie do zagadnienia” – 5 osób,
- „Cyberprzemoc - co powinniśmy wiedzieć, aby skutecznie działać” – 1 osoba,
- „Komunikacja dla zawodowców” – 2 osoby,
- Relacje - Twoja największa inwestycja” - 2 osoby,
- „Szkoła a ustawa o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich” – 53 osób.

źródło: miejskie przedszkola i szkoły podstawowe

4.2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc.

Z uwagi na złożoność problemów, z jakimi pracownicy socjalni, asystenci rodziny, członkowie grup diagnostyczno-pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego, będący pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inni pracownicy Ośrodka mają do czynienia w trakcie wykonywania obowiązków służbowych, stykając się bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, mieli możliwość do korzystania ze wsparcia w formie:

- indywidualnych konsultacji psychologicznych dla pracowników socjalnych, asystentów rodziny, psychologa, członków grup diagnostyczno-pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego

w Świdnicy, będących pracownikami Ośrodka, których celem był wieloaspektowy ogląd pracy, służący rozwiązywaniu trudności merytorycznych i emocjonalnych związanych z wykonywaniem pracy, udzielenie wsparcia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji i analiza pracy z określonym klientem. Pracownicy mieli możliwość poznania nowych rozwiązań, metod, pozytywnych wzorców pracy z klientem. Konsultacje posłużyły rozwojowi współpracy zespołowej oraz doskonaleniu kompetencji zawodowych, poprzez edukację m.in. w zakresie komunikacji, asertywności, radzenia sobie z emocjami i stresem, pracy z osobami i rodzinami przeżywającymi trudności życiowe, zagrożonymi dysfunkcją i wykluczeniem społecznym, w tym klientem wieloprogowym, uwikłanym w problemy uzależnień oraz przemoc domową. W 2023 r. zrealizowano 22 dni spotkań, po 7 godz. zegarowych, łącznie 154 godz. Ze 176 konsultacji skorzystało 27 pracowników. Spotkania prowadziła Renata Bibik, doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, psycholog, mediator, terapeuta uzależnień oraz specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z doświadczeniem w prowadzeniu warsztatów dla pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz terapii grupowej i konsultacji indywidualnych;

■ indywidualnych superwizji służących rozwojowi zawodowemu poprzez zdobycie przez uczestników świadomości własnych przeżyć w relacji ja – klient, zapoznanie uczestników z technikami wchodzenia i wychodzenia z kontaktu, zdobycie umiejętności radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, poszerzenie świadomości własnych zasobów i ograniczeń w kontakcie klientem, stworzenie możliwości odreagowania i rozwiązania sytuacji kryzysowych, podniesienie higieny pracy, rozwój osobisty. W 2023 r. zorganizowano 21 godzin superwizji, których skorzystało 15 osób. Spotkania prowadził Marek Szczęsny pedagog, psychoterapeuta i certyfikowany superwizor pracy socjalnej;

■ warsztatów „Pomaganie mężczy” dla pracowników Ośrodka, obejmujące swoim zakresem zagadnienia z zakresu kontaktu interpersonalnego, umiejętności wchodzenia i wychodzenia z kontaktu, kontraktu, własnych zasobów i ograniczeń w pomaganiu oraz umiejętność radzenia sobie ze stresem. Szkolenie poprowadził Marek Szczęsny. Zrealizowano jednodniowe siedmiodzinne warsztaty, w których udział wzięło łącznie 9 pracowników;

■ poradnictwa psychologa Ośrodka;

■ wyposażenia w środki ochrony przy bezpośrednim zagrożeniu (alarm, telefon służbowy).

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w ramach wsparcia osób pracujących z osobami dotkniętymi i stosującymi przemoc w rodzinie uczestniczyli w superwizji oraz wzięli udział w warsztatach „Budowanie odporności emocjonalnej cz. II” – 2 osoby.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PREZYDENT MIASTA

Beata Moskal-Słaniewska

DYREKTOR

Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Świdnicy

Violetta Kalin